

ОЙЛИК МАВЗУ: “ЎЗБЕКИСТОН- МЕНИНГ ВАТАНИМ”

Гуруҳ		Тайёрлов					
Мавзу		Менинг шахрим, менинг маҳаллам					
Муддати		Сентябрь ойининг 2-хафтаси					
Ривожланиш соҳаларига оид мақсадлар	Жисмоний ривожланиш ва соғлом турмуш тарзининг шаклланиши	Сафда биттадан, иккитадан, тўрттадан бўлиб юришни мустаҳкамлаш .Ўз –ўзига хизмат қилиш орқали ўз танаси ва уст бошларини озода сақлашга ўргатиш					
	Ижтимоий-ҳиссий ривожланиш	Жамоавий фаолиятда ўз ҳиссиётларини назорат қилишни ўрганиш. Тегдошлари билан яхши муносабатда бўлишга ўргатиш.					
	Нутқ, мулоқот, ўқиш ва ёзиш малакалари	Бола ёшига мос бўлган сўзлашув нутқни мустаҳкамлаш					
	Билиш жараёнининг ривожланиши	Ватан, маҳалла ҳақида билимни мустаҳкамлаш, геометрик шаклларнингҳажми ва шаклини таққослашга ўргатиш. Катталик ҳақидаги тушунчаларини мустаҳкамлаш					
	Ижодий ривожланиш	Муסיқага бўлган қобилият, ҳаракат ва ритмик ифодани шакллантиришда давом этиш.					
Ривожланиш марказлари		Таълимий-тарбиявий фаолият					
		Душанба	Сешанба	Чоршанба	Пайшанба	Жума	Ресурслар
Эркин фаолият	Қуриш, конструкциялаш ва математика	Менинг келажакдаги уйим		Замонавий шаҳар	Маҳалла кўчалари		Қурилиш блоклари, лево, конструктор
	Сюжетли-ролли ўйинлар ва сахналаштириш	Бувижонимникида меҳмонда			Сартарошхона		Ниқоблар, кийимлар, жиҳозлар
	Тил, нутқ ва саводхонликка ўргатиш	“Тўртинчиси ортиқча” таълимий ўйин					Сюжетли расмлар, АКТ
	Фан ва табиат	Лой ва қумнинг хусусиятлари		Тошнинг хусусиятлари “Кимнинг уйи мустаҳкам?”			Лой, қум, тош, сув ва махсус идишл, шарлар
	Санъат	Тоза ҳавода ихтиёрий расм чизиш (МТМ ҳовлисида)			Оригами, аппликация “Обод маҳалла”		Қоғоз А4, рангли қоғоз, бўёқлар, табиий материаллар, ватман
	Умумий гуруҳ бўлиб ишлаш						

Г ВАТАНИМ”

СЕНТЯБРЬ. ИККИНЧИ ҲАФТА

МЕНИНГ ШАҲРИМ, МЕНИНГ МАҲАЛЛАМ

Қуриш, конструкциялаш ва математика маркази

Менинг келажакдаги уйим

Мақсад: болалар уй тасвирининг график чизмасини чиза оладилар. Шаклларни қисмларга ажратадилар ва бу қисмларни қайта бутун сифатида бирлаштирадилар. Улар ўз ҳаракат режаларини тузиш, мантиқий фикрлаш, диққат ва қўл моторикасини ривожлатириш учун ҳаракат қиладилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: кубиклар, уй расмлари, ўйинчоқлар, геометрик шакллар.

Фаолиятнинг бориши:

1. "Менинг келажакдаги уйим" мавзусидаги расмни қуриш.
2. Уй қурилишини болалар билан режалаштириш.
3. Уйни конструкторлаштириш (болалар иши).
4. Ишлатилган қурилиш материалларини ҳисоблаш.
5. Геометрик шаклларни катталиги бўйича таққослаш.
6. Болалар ишлари муҳокамаси ва рағбатлантириш.

Қўшимча: тарбиячи болаларга ўзларининг композицияларини кичик ўйинчоқлар (стол, стул, тўшак ва бошқалар) билан тўлдиришни, шеърларни ифодали айтиш билан тақдим этишни таклиф қилиши мумкин.

Эътиборга молик жиҳати: болаларнинг жамоада ишлаш малакалари. Қўл моторикаси ва тасаввурининг ривожланиши. Ҳаёт хавфсизлиги асослари

Сюжетли-ролли ўйинлар ва саҳналаштириш маркази

Бувимникида меҳмонда

Мақсад: болалар оилавий муносабатлар ва дам олиш чоғларини биргаликда ўтказиш кераклигини тушунадилар. Ёши катталардан ҳабар олиш, уларга меҳр кўрсатиш ҳақида тушунчага эга бўладилар. Оила аъзоларига меҳрибонлик кўрсатиш, аҳил муносабатда бўлиш ва уларга ғамхўрлик қилиш каби одатлар таркиб топади.

Керакли жиҳоз ва материаллар: оилада ўйнаш учун зарур бўлган барча ўйинчоқлар, кўғирчоқлар, мебель, идишлар, совғалар.

Фаолиятнинг бориши:

1. Болалар томонидан ўйинни режалаштириш ва ролларнинг тақсимлаш.
2. "Оила" ўйинини ўйнаш.
3. Оила аъзолари билан бирга меҳмонга бориш.
4. Бувижонларига уй ишларида ёрдам бериш.
5. Болалар ижросини муҳокама қилиш ва рағбатлантириш.

Қўшимча: тарбиячи болаларни "бувига" эرتак айтиб беришларини ёки болаларнинг истироҳат боғи ёки музейга борганликлари ҳақида гапириб беришларини сўрайди.

Эътиборга молик жиҳати: болаларнинг оилавий муносабатларни ўрната олиш малакалари.

"Сеҳрли сўзлар" дан фойдаланиш (илтимос, миннатдорман, кечирим сўрайман ва ҳ.к.). Ҳаёт хавфсизлиги асослари.

Фан ва табиат маркази

Лой ва қум хусусиятлари

Мақсад: болалар тупроқ ва қум хусусиятларини ажрата оладилар. Улардан турли тузилмаларни куриш малакасига эга бўладилар. Тажрибаларни ўтказишда гигиеник қоидаларга амал қилишни биладилар, иш жойини йиғиштириб қўйишни ўрганадилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: юк машиналари, қум, тоғорача, сув, қум, тупроқ, қум ҳовузи, иш тахтаси, челақча, салфеткалар ва фартуклар.

Фаолиятнинг бориши:

1. Катталарнинг мавзуни тушунтириб бериши.
2. Амалий тажриба ўтказиш тартиби чизмаси билан танишиш.
3. Болалар томонидан амалий тажрибаларни олиб борилиши.
4. Иш натижасига кўра муҳокама ва якуни.

1-тажриба. Парчаланган қум

Болаларга қуруқ қумли майдончани текислаш таклиф этилади. Элақдан ўтказилган қумни майдон юзаси бўйлаб текис сепиб чиқилади. Қумга босмасдан қалам тикиб қўйилади. Қумнинг юзасига бирон оғир нарса қўйилади (масалан, калит). Қумдаги предмет изининг чуқурлигига эътибор қаратилади. Идишни силкитиб, қумни текислаб калит ва қаламни яна шундай қумга киритилади. Эланган қумга нисбатан сочилган қумга қалам икки баровар чуқурроқ киради. Оғир нарсанинг изи эланган қумга нисбатан сепилган қумга аниқ из бўлиб тушади. Хулоса: эланган қум зичроқ.

2-тажриба. Лой хусусиятлари ва унинг хоссалари

1. Болаларга тош ва лойни бармоқ учлари билан босиб қайси бирида бармоқ излари(чуқурча) қолганини аниқлаш айтилади. Болалар лойда бармоқ излари қолишини, тошларда эса–йўқ деб хулоса қилишади.
2. Болалар қўлларига тошларни олиб уларни кафтлари орасида думалатадилар, уларни ўрганиб, оғирлиги, ҳажми, қаттиқлигини солиштирадилар. Тарбиячи тошларни эгиб кўриш, чўзиш, шаклини ўзгартириш, уларни қисмларга бўлишни таклиф қилади. Болалар тарбиячи билан биргаликда тош хусусиятларига таъриф берадилар: тош қаттиқ, у қисмларга бўлинмайди, уни эзиб нарса ясаб бўлмайди.
3. Болалар қўлларига лойни олиб, уни эзиб кўришади, уни турли йўналишларда тортиб, қисмларга бўладилар. Тарбиячи билан биргаликда болалар лой хусусиятларини аниқлайдилар: юмшоқ, у қисмларга бўлинади, шаклини ўзгартиради, ундан турли шакллар яшаш мумкин.

3-тажриба. Нима тезроқ?

Болалар қумли шиша идишга сув қуядилар; қумнинг қандай бўлиб қолганлиги, сув қаерга йўқолганлигини муҳокама қиладилар. Кейин худди шундай ишни лой билан қилинади. Қандай қилиб лой сувни (жуда секин) шимиб олишини кузатадилар. Барча сув сўрилиб бўлиндимми? Хулоса: қум тупроқдан кўра тезроқ сувни шимиб олади.

4-тажриба. Шаклини сақлайдими ёки тўкиладими?

Болалар лойдан, сўнгра ҳўл қумдан "қолбасалар", "тешиқ кулчалар" ва "бўғирсоқчалар" ни ясайдилар. Бироз муддати ўтгач, болалар натижаларни таққослайдилар. Лойдан ясалган "қолбасалар", "тешиқ кулчалар" ва "бўғирсоқчалар" бузилмади, шакли сақланиб қолди, улар қаттиқ ва мустаҳкам бўлдилар, қумдан ясалганлари эса куриб қолди, тўкилиб, сочилиб кетди. Тарбиячи билан биргаликда болалар шундай хулосага келишади: лой қаттиқ, мустаҳкам, қолипланади, шаклини сақлаб қолади; қум бундай хусусиятларга эга эмас.

5-тажриба. Нам қум

Нам қумни кафтга олиб уни синаш учун оққизилади, нам қум бир текисда тушмай кафтдан бўла-бўлак бўлиб тушади. Қум учун қолиплар нам қум билан тўлдирилади ва қумли қолип ағдарилади. Қум қолип шаклини сақлаб қолади. Хулоса: нам қумни кафтдан бир текисда

тушириб бўлмайди, аммо хоҳлаган қолип шаклига кира олади. Яъни куритмагунча исталган шаклни ҳосил қилиши мумкин. Қум хўл бўлганда, қум зарралари орасидаги ҳаво йўқолади, нам заррачалар бир-бирларига ёпишиб қолади.

Қўшимча: тарбиячи болаларга қумдан бошқа шаклларни ҳосил қилишни таклиф этиши мумкин.

Эътиборга молик жиҳати: табиий материаллар билан ишлашда хавфсизлик қоидаларига риоя қилиш малакаси.

Санъат маркази

Тоза ҳавода ихтиёрий расм чизиш (МТМ ҳовлисида)

Мақсад: болалар асфальтда ихтиёрий расм чизадилар. Кенгликда расм хажмини олишни биладилар. Рангли бўрлардан тўғри фойдалана оладилар. Одоб этикаларига риоя қиладилар. Расм чизиш асосида тасаввур ва қўл майда моторикалари ривожланади.

Керакли жиҳоз ва материаллар: рангли бўрлар, мавзу юзасидан расмлар, маҳаллада нишонланган байрамларнинг сюжетли расмлари.

Фаолиятнинг бориши:

1. "Менинг маҳаллам", "Менинг шахрим", "Маҳаллада байрамлар" мавзуларидаги расмларни кўриб чиқиш.
2. Ким қандай расм чизиши режасини муҳокама қилиш.
3. Ихтиёрий расм чизиш жараёни.
4. Хатолари, қўшимчалари ҳақида ўзаро муҳокама.

Қўшимча: ноанъанавий усулларни қўллаш ёки қўшимча элементларни киритишни таклиф қилиш.

Эътиборга молик жиҳати: рангли бўрлар билан ишлай олиш малакаси. Тасаввур, мантиқ ва қўл моторикаларини ривожланиши.

Қуриш, конструкциялаш ва математика маркази

Замонавий шахар

Мақсад: болалар замонавий шахар тўғрисида тасаввурга эга бўладилар, конструктив тафаккурлари ривожланади.

Керакли жиҳоз ва материаллар: кубиклар, лего жамламаси, замонавий шахар ва бинолар, йўллар тасвирланган расмлар, геометрик шакллар, машиналар.

Фаолиятнинг бориши:

1. "Замонавий шахар" мавзусидаги расмларни кўриш.
2. Болалар томонидан қурилиш режасин тузиш.
3. Уйларни лойиҳалаштириш (болалар иши).
4. Шаҳарни дизайн элементлари билан жиҳозлаш.
5. Қурилиш элементларини ҳисоблаш.

Қўшимча : композицияни бадиий сўз ҳамда турли хил жиҳозлар билан (реклама плакатлар, кўғирчоқлар, машиналар, дарахтлар ва бошқалар) тўлдириш.

Эътиборга молик жиҳати: болаларнинг жамоада ишлаш қобилияти. Ҳаёт хавфсизлиги асослари.

Тил, нутқ ва саводхонликка ўргатиш маркази

"Тўртинчиси ортиқча" таълимий ўйини

Мақсад: болалар предметларнинг ўхшашлиги ва фарқларини асосли белгилар билан аниқлашни ўрганадилар. Умумлаштирувчи сўзларни маъносини тушунишга ҳаракат қиладилар, ўйин жараёнида сўз бойликлари ошади.

Керакли жиҳоз ва материаллар: мавзуга мос расмлар.

Фаолиятнинг бориши:

1. Столда тўртта сурат, улардан учтаси бир мавзули гуруҳ, тўртинчиси эса бошқа гуруҳга тегишли.
2. Болаларга вазифа берилади: расмларга қараш ва қайси бири ортиқча эканлигини аниқлаш. “Ортиқча” расмни орқаси билан қўйиш, қолганларини битта сўз билан айтиш.
3. Болалар навбатма-навбат ортиқча расмларни чиқариб ташлашади. Агар бола адашса ёки топширикни бажара олмаса, унинг вариантини кейинги бола бажариши мумкин.

Ўйин учун расмлар:

- 1) Минора, бозор, кино, тоғлар.
- 2) Кўча, ариқ, тротуар, стол.
- 3) Мачит, уй, дўкон, машина.
- 4) Мактаб, боғ, институт, шифохона.
- 5) Музей, супермаркет, кўргазма, планетарий.
- 6) Лола, олма, атиргул, мойчечак
- 7) Гилос, қулупнай, смородина, малина.
- 8) Телевизор, шкаф, стул, каравот.
- 9) Тарелка, нон, кастрюлька, қошиқ.
- 10) Лола, чинор, терак, қарағай ва бошқалар

Қўшимча: тарбиячи болаларга ўз жавобларини кичик ҳикоялар билан тўлдиришни таклиф қилиши мумкин.

Эътиборга молик жиҳати: тегишли саволларга жавоб бериши, тасаввур ва мантиқий фикрлашни ривожланиши.

Фан ва табиат маркази

Тошнинг хусусиятлари

Мақсад: болалар тошларнинг хусусиятлари, уларнинг кўриниши, табиатда ва инсон ҳаётидаги афзалликларини ўрганадилар.

Керакли жиҳоз ва материаллар: кум, сув, лой, тошлар, кум ҳовузчаси, иш тахтачаси.

Фаолиятнинг бориши:

1. Материалларни ўрганиш.
2. Тажрибаларнинг намуналарини чизма бўйича ўрганиш
3. Амалий тажрибалар ва ижодий вазифаларни бажариш.
4. Болаларнинг фаолият бўйича хулосалари

1-тажриба. Ранг ва шаклни аниқлаш.

Болалар ҳар хил рангдаги тошлар (*кулранг, жигарранг, оқ, қизил, кўк ва бошқалар*)ни кузатувлари бўйича ўртоқлашадилар.

Хулоса: тошлар ранг ва шакллари билан фарқ қилади

2-тажриба. Ҳажмини аниқлаш.

Тарбиячи: сўроқ белгисини кўрсатиб “Ҳамма тошлар бир хил ўлчамдами?” - деб сўрайди. Энг катта тошни топинг ва кўрсатинг, (энг кичик, ўртача). Тошнинг ўлчами ҳақида ким муҳим хулоса чиқаради?

Хулоса: тошлар турли ҳажмда бўлади. Кейинги тажриба учун жуда сезгир бармоқлар керак.

3-тажриба. Тошларнинг устини аниқлаш.

Энди ҳар бир тошни силаб кўрамиз. Тошларнинг юзаси бир хилми ёки фарқлими? Қанақа экан? (Болалар ўз ихтиролари билан бўлишадилар). Тарбиячи болаларга энг силлиқ тошни ва энг ғадир-будурларини кўрсатишни сўрайди.

Хулоса: тош силлиқ ва ғадир-будур бўлиши мумкин.

4-тажриба. Тошларни лупа орқали кузатиш.

Тошларнинг юзасини яхшироқ кўриш учун лупадан фойдаланамиз. *(Болалар ўзларининг тошларини кузатадилар).*

Тарбиячи: Болалар, нималарни кўрдингиз? *(нақш, йўлакчалар, чуқурчалар....)*

5-тажриба. Оғирликни аниқлаш.

Болалар қўлларида тошларни ушлаб, энг оғир ва энг енгил тошларни аниқлайдилар.

Энди “тарози”да ўлчаб кўрамиз. Тарози нима учун керак бизга? . Оғирликни билиш учун.

Хулоса: тошлар турли хилоғирликда: енгил, оғир бўлади.

6-тажриба. Ҳароратни аниқлаш

Энди биз жуда қизиқ, жуда мураккаб тажрибани ўтказамиз. Болалар, кафтингизни аввал столга ва тезда чаккангизга қўйинг. Стол қанақа?, Чаккангизчи? Бизнинг теримиз ҳароратни тезда аниқлаши мумкин. Тошларингиз орасидан энг иссиқ ва энг совуқ тошларни топишингиз керак. Болалар, бунинг учун нима қиласиз? (Болалар ҳароратни аниқлаш йўлларини таклиф қилишади, улар тажрибани бошдан кечирадидилар.) Устоз болаларга иссиқ ва совуқ тошни кўрсатишни ва совуқ тошни иситишни таклиф қилади.) Нафас олиш гимнастикаси. Болалар барча тошларни олиб, қўлларининг кафтига қўядилар, бурунларидан нафас оладилар, оғзиданлаблар чўччайган ҳолда нафас чиқарадилар. (3 марта).

Хулоса: тошлар иссиқ ва совуқ бўлиши мумкин.

Тарбиячи: болалар, тошни сувга солса, нима бўлади?"деб сўрайди. (Болалар варианти.) Нима учун шундай деб ўйлайсиз? (Болаларнинг аргументлари.) Ва ҳақиқатни билиш учун нима қилиш керак- ҳақиқат? (Болалар таклифлари).

7- тажриба. Сузувчанлик.

Болалар сувли идишни олиб, унга бир тошни эҳтиёткорлик билан жойлаштирадидилар. Тошнинг ҳолатини кузатадилар. Тош атрофида сувда айланалар ҳосил бўлади.

Қўшимча : Тажриба натижаларини баҳам кўринг. Тарбиячи қўшимча ҳодисаларга эътиборни қаратади - сувлар атрофида айланиб юрган, тошнинг ранги ўзгарган, янада ёркинроқ бўлди.

Хулоса: тошлар сувда чўкиб кетади, чунки улар оғир ва зич.

Қўшимча: болаларга ўз гуруҳларида тошлар тўпламини яратишни таклиф қилиш.

Эътиборга молик жиҳати: ҳаёт ва илмни боғлаш қобилияти; диққат, фикрлаш ва нутқни ривожланиши;

Қуриш, конструкциялаш ва математика маркази

"Маҳалла кўчалари"

Мақсад: болалар бошлаётган ишларини режа асосида бажаришни ўрганадилар. Ғоялар яратишга ҳаракат қиладилар. Мантикий фикрлаш ва эътиборни, тасаввурни, қўлларнинг моторик қобилияти ривожлантирилади.

Керакли жиҳоз ва материаллар: кубиклар, замонавий шаҳар ва биноларни тасвирлайдиган расм, замонавий шаҳарнинг йўлларини тасвирлайдиган расм, геометрик шакллар, автоуловлар.

Фаолиятнинг бориши:

1. "Йўллар қурилиши" мавзусидаги расмларни кўриб чиқиш.

2. Кўчаларни қуриш режа сини тузиш.

3. Йўлларнинг қуриш (болалар иши).

4. Тайёр бўлган ишларини муҳокама қилиш.

Қўшимча : тарбиячи болалар ўзларининг композицияларини кичик ўйинчоқлар (реклама плакатлар, автомобиллар, дарахтлар ва бошқалар) билан тўлдиришлари мумкинлигини айтади.

Эътиборга молик жиҳати: маҳалла кўчалари тўғрисида фикрга эгаликлари, ҳаёт ҳавфсизлиги асослари.

Сюжетли–ролли ўйинлар ва сахналаштириш маркази

“Сартарошхона”

Мақсад: болалар сартарош уста билан танишадилар, муомала маданияти ривожланади. Диалогик нутқда сўз бирикмаларидан фойдаланадилар. Луғатларига сартарош хунарига оид янги сўзлар кириб келади.

Керакли жиҳоз ва материаллар: сартарош учун кийим, мижоз учун фартук, сартарошхона асбоблари, тароқсимон, одеколон, лак ва бошқалар.

Фаолиятнинг бориши:

1. "Сартарош" ўйинини режалаштириш.
2. Ролларни тақсимлаш.
3. Ўйин жараёнининг бориши.
4. Бир-бирларининг ва қўғирчоқларнинг сочларини турмаклаш.

Қўшимча : соч қистиргичлар, эластик бантлар, тўғноғичлар, стул.

Эътиборга молик жиҳати: аксессуарлардан тўғри фойдаланиш ҳамда ҳаёт ҳавфсизлиги асослари.